

Có một phở nào đã trên trăm tuổi mà vẫn giữ được nhan sắc như thời son trẻ hay không?

Cho tôi nay câu trả lời là không, trả phi đó là một bức tường. Thứ Sáu, ngày 28 tháng 10 năm 2011, Tổng thống Mỹ Thôn T Do uy nghi của bà n thành phố New York đã đến nhân dân Mỹ mừng 125 năm tuổi thọ của bà. Một Câu Chuyện Nổi của Mỹ tuổi này sẽ càng hiển quý và một số chi tiết về buổi tường do của nước Mỹ nói riêng, và của thế giới, nói chung. Một quý vị theo dõi Lan Pháng trong bài tường trình sau đây, tường háp tin của báo chí Mỹ và tài liệu của the National Park Service, số Quán Tráng Công Viên Quốc Gia.

Lan Pháng

Tổng thống Mỹ Thôn T Do. Hình: ASSOCIATED PRESS

Năm 1865 sau khi cuộc nổi dậy của nước Mỹ kết thúc, một số gia đình chính trị của Pháp, ông Edouarde de Laboulaye đã đề nghị hoàn thành một bức tường để mừng 100 năm lập quốc Hoa Kỳ, và để kỷ niệm tình đoàn kết của liên minh Pháp-Mỹ thời cách mạng Hoa Kỳ giành được độc lập tay người Anh.

Tuy nhiên bức tượng còn mang một ý nghĩa sâu sắc hơn ngay tại nước Pháp khi mà nước này còn đang bị chia rẽ giữa phe Đảng hoàng thành lập một nước Cộng Hòa và phe bảo hoàng vốn muốn nước Pháp duy trì thế chế quân chủ. Sĩ gia La Boulaye hy vọng bức tượng đường phố, ca ngợi tự do, sẽ có ảnh hưởng đến công luận và đời tài này ngay tại Pháp.

Phải mất 21 năm công trình thi công và dựng tượng Nữ Thần Tự Do mới hoàn tất. Bức tượng với tên gọi là The Statue of Liberty Enlightening the World, xin tạm dịch là Tượng Nữ Thần Tự Do Soi Sáng Thế Giới, được rút gọn là The Statue of Liberty, tượng Nữ Thần Tự Do.

Điều kiện gia kiêm nhiệm trực sở chính được nhận khi công vào giai đoạn đầu là ông Frédéric Auguste Bartholdi, một nghệ sĩ chuyên vẽ những công trình đồ án đài, hợp tác với kỹ sư Gustave Eiffel, tác giả của tháp Eiffel ở Paris, thực hiện công trình này.

Tượng cũng cần phải nhận ý niệm "tự do" vào thế kỷ 19 ở nước Pháp. Thời kỳ, đời với nhu cầu người, từ "tự do" khiến cho họ liên tưởng đến cách mạng và bảo vệ. Hai ông Laboulaye và Bartholdi dự định rằng tượng Nữ Thần Tự Do sẽ không thể coi là biểu tượng của một vị nữ đế, mà thay vào đó, là người đưa ra soi đường, cho hòa bình, công lý và pháp trị,

Công trình xây dựng bức tượng được cử Pháp và Mỹ tài trợ. Vào ngày 4 tháng Bảy năm 1881, bức tượng đã hoàn tất xong được dựng lên tại Paris và chính thức trao tặng cho Hoa Kỳ. Sau đó bức tượng được gởi thành tựu mới, đóng trong 214 kiện hàng lớn, được tàu chiến của Pháp chở sang Hoa Kỳ năm 1885.

Tượng nặng 225 tấn, cao hơn 46 mét, dựng trên mặt biển cao, tính từ chân bệ thì độ nhô cao nhất của người đưa ra trong tay tượng Nữ Thần, toàn thể công trình này cao trên 93 mét, khuôn mặt tượng dài gần 2 mét rưỡi, vành eo người nhô nhô ra ngoài trên 10 mét rưỡi. Trong ruột là 154 bậc thang dẫn từ bệ tượng lên đến đỉnh đầu.

Đến ngày 28 tháng 10 năm 1886, cách nay 125 năm, thời Tượng tượng Grover Cleveland, bức tượng được đặt trên đảo Liberty của thành phố New York, được chính thức khánh thành, món quà của nước Pháp trao tặng cho nhân dân Mỹ để ca ngợi lý tưởng tự do mà nước này theo đuổi từ thời lập quốc.

Nữ Thần Tự Do đứng vững, đß sß, uy nghi, đứng trên đài cao nhìn ra cửa biển mang nhiều ý nghĩa biểu tượng.

Trang Web cửa Hiệp Hội The Statue of Liberty -Ellis Island nói rằng hình xißng xích bß gây dßi chân tượng biểu u hißu cho sự ly khai khßi đàn áp và bßo quyßn, 7 cánh cửa vßng mịn trên đầu tiêu biểu cho 7 lục địa. Theo Thượng Viện Quốc gia, 25 cửa sổ trên vßng mịn cửa nß thßn mang ý nghĩa châu báu tìm thấy trên hành tinh cửa chúng ta và ánh sáng từ trên cao soi rßi khắp thế giới. Ngßn đßc giß cao trên tay nữ thần là biểu tượng cửa ánh sáng soi đường đi đến tự do, phßn chiếu ánh nßng mặt trời vào ban ngày và ánh sáng cửa 16 bóng đèn rßi cửa mßnh vào ban đêm.

Vßi nhßng ý nghĩa biểu tượng sâu xa và tầm vóc đß sß khác thường, Tượng đã đßc UNESCO xếp vào danh sách di sản cửa thế giới.

Trßi qua thời gian vßi nßng mßa, sự nßng tuyßt, trong 100 năm đầu, Nữ Thần Tự Do đã nhiều lần đßc trùng tu.

Ban đầu tượng mang ý nghĩa ca ngợi cuộc cách mạng cửa dân thußc địa chủ Mßchßng lßi sự cai trị cửa mßu qußc Anh đß tßo dßng Hiệp Chßng Qußc MßChâu, tßc Hoa Kỳ, và ca ngợi tình đoàn kết giữa nß c Pháp và Mß trong cuộc cách mạng đó. Sau này, bßc tượng còn biểu trưng cho ánh sáng từ đußng cho các di dân chßy trốn nhßng đàn áp, thế ngß khß nßi quê hương cửa họ. Đó cũng là lý do mà vào ngày sinh nhật 125 năm cửa Nữ thần, lß tuyên thß nhßp tßch đã đßc cửa hành tßi đây cho 125 di dân đến tß 46 qußc gia.

Theo tin cửa hãng thông tin AP, nhßng công dân mßi hân hoan, mßng rß phßt lá qußc kỳ Mßnhß cßm trên tay đßi chân tượng Nữ thần, vßi lßi tuyên bố cửa Bộ trưởng Đßt Đại và Tài Nguyên, ông Ken Salazar, “Chúng ta là mßt qußc gia vßi dân số rßt đa dßng, và tính đa dßng đó là sự cßnh cho qußc gia chúng ta.”

Anh Paul Currie, mßt ngßi Nam Phi đến Mß 8 năm trước, vßa tuyên thß nhßp tßch, phát biểu vß quyßn tham gia chính trị cửa công dân qua bßu cửa :

"Theo tôi thì s ng ở đây, quý vị phải có quy n tham gia chính tr ở đó, b ng không thì quý vị chỉ là kẻ ngoài lề xã hội."

Th tr ng New York, ông Michael Bloomberg, nói, "Nếu có ai đó, ở khắp th giới, muốn đ a gia đình tìm đ n nơi có t do, t do ngôn lu n, t do đ nh đ t s ph n c a họ, t t c nh ng quy n t do mà chúng ta đã kh c ghi trong b Lu t Dân Quy n--h luôn luôn tìm đ n n c M."

L m ng sinh nh t 125 năm c a N Th n T Do vào th Sáu 28 tháng 10 năm 2011 đ c k t thúc b ng m t bu i đ t pháo bông kéo dài 12 phút.

Và t ng N Th n T Do đã b t đ u tham gia k nguyên Internet vào đúng ngày sinh nh t th 125.

Năm máy thu hình n i m ng đ c đ t trên ng n đ u c c a N Th n T Do cho khán gi trên khắp th giới nhìn th y rõ hình nh c a họ i c ng New York, cu n sách trên tay c a N Th n, và ph n đ t chung quanh pho t ng trên đ o Liberty. Các máy thu hình ho t đ ng su t ngày đêm.

Nh ng máy thu hình trên m ng này do công ty Earthcam c a Hoa K t ng, cung c p nh ng góc c nh t t nh t nhìn t trên ng n đ u c c a pho t ng trong h u h t năm t i.

Sau l k ni m ngày th Sáu, S Qu n Tr Công Viên c a chính ph Hoa K đã đóng c a không cho khách vào xem trong lòng pho t ng, đ nh viên th c hi n công tác tân trang tr giá 27 tri u đô la h u nâng c p các c u thang, các thang máy và nh ng h th ng c khí.

Công tác này s m t kho ng 1 năm, nh ng trong lúc bên trong pho t ng đ c ch nh trang cho an toàn h n, công viên trên đ o T Do (Island of Liberty) n i pho t ng t a l c, v n m c a đón nh n du khách đ n xem.

Nh ng ai muốn ng m N Th n T Do trên Internet truy n t máy thu hình hãy vào trang Web Statue of Liberty Torch Cam. s xem đ c h t hình nh pho t ng, công viên trên đ o, c nh

chân tr i và c a bi n New York.

Không bi t nh ng ng i sáng t o ra t ng th n, nhà s h c chính tr Laboulaye, ki n trúc s kiêm điều kh c gia Bartholdi và nh ng ai t ng đóng góp công c a đ t o đ ng pho t ng có bao gi nghĩ r ng b t c ai, b t c ph ng tr i nào trên th gi i, gi đây đ u có th vào máy đi n toán nhìn ng m dung nhan n th n và khung c nh t trên đ u ng n đ u c c a N Th n T Do hay không ?